

Ν. Ι. Λάσκαρης

Ο Οθέλλος του Αικάρ [απόσπασμα: πρ. Γ': σκηνή ζηλοτυπίας]

εφ. *Εστία*, Αθήνα

25 Σεπτεμβρίου 1899, σ 2-3

Ο ΘΕΛΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Ἡ σκηνὴ τῆς ἐπιπέρας ἐκ τῆς τρίτης πράξεως)

ΘΕΛΛΟΣ, ΙΑΓΟΣ

Ἰάγος (χαμηλὴ τῆ φωνῇ)

Ἀθύντα μου.

Θελλός

Πῶς! Καὶ γιατί μιλεῖς χαμηλοφώνως;

Ἰάγος (προχωρῶν πρὸς τὸν Θελλόν)

Ἐγνώριζεν ὁ Κάσιος τὸν ἔρωτά πού εἶχες πρὸς τὴν κυρίαν τὸν καιρὸν π' ἀκόμα ἦταν κόρη;

Θελλός

Ἀπ' τὴν ἡμέρα π' ἀρχισέ μέχρι τῆς παντρειᾶς μας.

Ἄλλὰ πρὸς τί;

Ἰάγος ἔτσι ρωτῶ... γιὰ τίποτα... Μονάχα

πρὸς εὐχαρίστησιν μιᾶς ἀπὸ τὰς σκέψεις πούχω.

Θελλός Ἀληθεῖα; Καὶ τὴν σκέψιν σου αὐτὴν μπορῶ νὰ μάθω;

Ἰάγος Μὲ... Δὲν ἐπίστευα ποτὲ πῶς τῷ ἔαρεν ἐκεῖνος!

Θελλός Ὁ! ναι! Κι' ἂν θέλῃς μάλιστα, πολλαὶ φοραὶ σὰν φίλος μᾶς ἐχρησίμωσέ πολύ ὡς τὴς μεταξύ μας σχέσεις.

Ἰάγος Ἀληθινά;

Θελλός Ναι. Μάλιστα, ἀληθινά... Τί βλέπεις κακὸν εἰς τοῦτο;... Τίμιος μήπως δὲν εἶνε τάχα;

Ἰ. Τίμιος, ναι, αὐθέντα μου!

Θ.

Ἰ. Βεβαίως εἶνε τίμιος, ἀφ' ὅσον τὸν γνωρίζω.

Θ.

Ἰ. Καὶ ποία εἶν' ἡ σκέψις σου;

Θ.

Ἰ. Ἡ σκέψις μου, αὐθέντα μου... Ἡ σκέψις σου μπερδεύτη!..

Ἰ. Ἐγὼ σὲ κάθε λέξι μου κατήντησε νὰ γίνῃ

σὰν νὰ φοβᾶται μὴ τυχὸν καὶ μοῦ ἀποκαλύψῃ

κάτι πού κρύβει μέσα τῆς φρικτὸν καὶ τερατῶδες!

Ἰ. Τί ἐπὶ τέλους θές νὰ εἰπῆς, τί ἔχεις μὲς' ἔς τὸν νοῦ σου;

Ἰ. Τώρα ἐδῶ ὁ Κάσιος σὲ ἀκουσε νὰ λέγῃς:

«Δὲν μοῦ ἀρесеῖ». Δηλαδή, τί πράγμα δὲν σ' ἀρέσει;

Ἰ. Πάντα μασσᾶς τὰ λόγια σου!... Καὶ ὅταν πρὸ ὀλίγου

σοῦ εἶπα πῶς ἐγνώριζε τὰ μυστικά μας ὅλα,

ἐφώνηξες «Ἀληθινά!» κ' ἐσοφύρωσες τὰ φρούδια

ὡσὰν κατένα μυστικὸν ν' ἀπέκρυπτες μεγάλο!

Ἰ. Ἄν μ' ἀγαπᾶς, ὁμίλησε.

Θ.

Ἰ. Αὐθέντα, ἀμφιβάλλεις πῶς σ' ἀγαπῶ;

Θ.

Ἰ. Μὲ ἀγαπᾶς, Ἰάγο, τὸ πιστεύω.

Ἰ. Κι' ὡς τίμιον σὲ θεωρῶ καὶ ἀφοσιωμένον.

Ἰ. Εἰςέρω καὶ τὰ λόγια σου πῶς πάντα τὰ ζυγίζεις

γι' αὐτὸ παραξενεύομαι ἀπ' τὰ τραυλισμάτα σου.

Ἰ. Ἐνας πανοῦργος πάντοτε μὲ τρόπον ἀποφεύγει

νὰ πῇ ὅ,τι στοχάζεται, ἀλλ' ἕνας τιμημένος

ὅταν δὲν λέγῃ ἕσπερα τί σκέπτεται, σημαίνει

πῶς κάτι ἔχει μέσα του πού τότε βασανίζει.

Ἰ. Ἄ! ὅσον γιὰ τὸν Κάσιον ὀρκίζομαι, αὐθέντα,

πῶς εἶνε τίμιος.

Θ. Κ' ἐγὼ γιὰ τίμιον τὸν νομίζω.

Ἰ. Ἀλλὰ γιατί νὰ ἡμποροῦν νὰ φαίνωνται συνήθως

ἄλλοιώτικοι οἱ ἄνθρωποι παρ' ὅ,τι πράγματι εἶνε;

Θ. Ἀληθεῖα! ὅπως φαίνονται καὶ ἔπρεπε νὰ ἦσαν!

Ἰ. Λοιπὸν κ' ἐγὼ τὸν Κάσιον ὡς τίμιον νομίζω.

Θ. Ὅχι, τὴν ἐννοίαν αὐτὴν οἱ λόγοι σου δὲν ἔχουν.

Ἰ. Ὅμιλε; μὴ μὲ τυραννῆς. Πέ μου τα ὅλα, Ἰάγο,

Ἄκου; Τίμιος εἶπα.

Πέ μου τα ὅλα καθάρᾳ, χωρὶς νὰ μετριάσῃς μὲ λόγους περὶ γλυκύτερους τὴν σκέψιν σου. Σ' ἀκούω.

Ἰ. Συγχώρησέ μ' Ἀθύντα μου, ἀδύνατον... Τὸ ἔξυρω

πῶς χρεωστῶ ὑποταγῆν σ' ἐσέ τὸν κύριόν μου,

ἀλλὰ θαρρῶ πῶς ἡμπορῶ νὰ ἀρηθῶ νὰ κάμω ἐκεῖνο πού δὲν θάκαμην ἀκόμα κ' ἕνας σκλάβος!

Ἰ. Νὰ ἐκφρασθῶ τὴν σκέψιν μου! Καὶ ἂν αὐτὴ μου ἡ σκέψις

εἶνε ψευδὴς καὶ ἀτοπος; Πέδ εἶνε τὸ παλάτι ὅπου δὲν μπαίνουν κάποτε ἀκόμα καὶ ζητιανοί;

Ἰ. Καὶ ποῖς ἔς τὸν κόσμον ἄνθρωπος, ὅσον ἀγνὸς κ' ἂν εἶνε,

κ' ἂν εἰς βωμόν μετέβαλεν ἀκόμα τὴν καρδίαν του, πόλως εἶν' αὐτός, νὰ τὸν ἰδῶ ἐδῶ ἄς μοῦ τὸν φέρουν ὅπου ἡμπορεῖ νὰ ὀρκισθῆ πῶς μέσα του δὲν κρύβει

μαζὴ μ' ἀγνὰ αἰσθήματα καὶ ἄνομα κ' ἀχαῖα;

Θ. Τὸν ἀπατᾶς τὸν φίλον σου ἐκεῖνον πού ὑβρίζουν κ' ἐνφ' τὸ ξεῦρεῖς σιωπᾶς.

Ἰ. Αὐθέντα! Σ' ἐξορκίζω.... (Διότι πρέπει νὰ τὸ πῶ, χωρὶς κινεῖνα λόγον συχνὰ ὁ νοῦς μου στὸ κινῶν τραβᾶ καὶ συλλαμβάνει

γιὰ πράγματα ἀνύπαρκα χιλιᾶδες ὑποψίσεις.)

Ἰ. Σὲ ἐξορκίζω τὸ λοιπὸν νὰ μὴ πολυπιστέεις ὡσὰν ἐμένα ἄνθρωπον πού τίποτε δὲν τῶχει νὰ βγάξῃ συμπεράσματα χωρὶς καμμίαν αἰτίαν,

κ' ὅπάνω σὲ θεμέλια προσωρινὰ μὴ, κτιστῆς κόσμον ὀλόκληρον ψευδῆ!

Θ. Τί ἐννοεῖς, εἶπέ μου... Ἰ. Ἄ! θησαυρὸς ἀτιμητος δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας εἶν' ἡ τιμὴ... ἀτομικὴ αὐτῆ περιουσία.

Ἰ. Τί τάχα κ' ἂν μοῦ κλέψουνε τὰ χρήματα πού ἔχω; Ἰ. Τ' εἶνε τὸ χρήμα; Τίποτε... Γυρίζει ἐδῶ ἐκεῖθε,

πότε στὸ χέρι τοῦ ἑνός, πότε στὸ χέρι τοῦ ἄλλου. Ἰ. Ἀλλ' ἂν κανένας τὴν τιμὴν καμμίαν φρά μού κλέψῃ ἐμὲν ἀρίνει κάμπτωχον κ' ἐκεῖνος δὲν πλουτίζει.

Ἰ. Ἄ! ἄνθρωπος ἀτιμητος δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας εἶν' ἡ τιμὴ... ἀτομικὴ αὐτῆ περιουσία.

Ἰ. Τί τάχα κ' ἂν μοῦ κλέψουνε τὰ χρήματα πού ἔχω; Ἰ. Τ' εἶνε τὸ χρήμα; Τίποτε... Γυρίζει ἐδῶ ἐκεῖθε, πότε στὸ χέρι τοῦ ἑνός, πότε στὸ χέρι τοῦ ἄλλου.

Ἰ. Ἀλλ' ἂν κανένας τὴν τιμὴν καμμίαν φρά μού κλέψῃ ἐμὲν ἀρίνει κάμπτωχον κ' ἐκεῖνος δὲν πλουτίζει.

Ἰ. Ἄ! ἄνθρωπος ἀτιμητος δι' ἄνδρας καὶ γυναῖκας εἶν' ἡ τιμὴ... ἀτομικὴ αὐτῆ περιουσία.

δὲν θάδειχνε περισσότερο ἐνόσω ἢ γὰρ δὲν θέλω.

Ο. ὦ!

Ι. Τώρα, γὰρ ν' ἀρίστωμε αὐτὴν τὴν ὀμίλιαν,
Ἀπὸ τὴν ζήλεια μακρὰ... Ἀπὸ αὐτὸ τὸ τέρας
ποῦχι τὰ μάτια πράσινα καὶ τρώει τὰ σωθικά του.
Ὁ ἀνδρᾶς κ' ἂν ἀπατηθῆ καὶ τύχη καὶ τὸ μάθη
μπορεῖ νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς σὰν παῦση τὴν ἀγάπη.
Ἐκεῖνος ὁμῶς π' ἀγαπᾷ ἀλλὰ καὶ ἀμφιβάλλει,
λατρεύει κ' ὑποψιάζεται, περνᾷ δυστυχισμένα!

Ο. ὦ! δυστυχία!...

Ἰάγος (ὄψων τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν)

Οὐρανέ! Ἐμὲ καὶ τοὺς δικούς μου
ἀπὸ τὴν ζήλεια φύλαγε!

Ο.

Ἄλλὰ πρὸς τί, Ἰάγος,
μοῦ ἀραδιάζεις ὅλ' αὐτὰ; Θαρρεῖς μὲν νὰ ζήσω
μέσα σ' αὐτὰ τὰ βάσινα ποῦ σὲ περιστοιχίζουν
καὶ σὲ κρατοῦνε ἀλλά τοὺς καὶ φέρνουν ὑποψίας;
Ὅχι! Ποτέ, ἀκούς; Ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους!
Δὲν εἶμαι ἀνθρώπος κοινὸς ν' ἀλλάζω διαθέσεις
μαζὺ μὲ κάθε ἀλλαγὴ τοῦ φεγγαριοῦ! Ἄ! ὄχι!
Μία ὑποψία μοῦ ἔρκει κ' εὐθύς ἀποφασίζω!
Ἐν τούτοις, δὲν μὲ συγχινεῖς. Μωρὸς πολὺ θὰ ἦμιον
εἰάν τὰς ὑποψίας σου αὐτὰς τὺς ἀόριστους
μὰ ἐλαφρὰν συνείδησιν δεχόμενον. Εἶνε λόγια
χωρὶς καμμιὰν ὑπόστασιν! Ζηλιάρης δὲν θὰ γίνω
ἂν ποῦν πῶς στὴν γυναῖκά μου ἀρέσουν τὰ στολίδια,
πῶς εἶν' ὠραία καὶ γλυκεῖα, ἂν ποῦνε πῶς γορεύει,
πῶς τραγουδεῖ θαυμάσια, πῶς στοὺς χεροὺς γυρίζει,
πῶς τῆς ἀρέσει νὰ μιλῆ καὶ νὰ διασκεδάξῃ.
Δὲν βγαίνει τίποτ' ἀπ' αὐτὰ, τίμιος φτάνει νάσαι
κ' ὅ,τι κ' ἂν πράξῃς τίμιον κ' ἐκεῖνο θάνε πάντα.
Κι' ἂν μοῦ εἴπῃς ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι καμωμένος
νὰ μ' ἀγαποῦν, πῶς βρίσκονται ἐπάνω μου ἑλλείψεις
φθόνου κανένα καὶ γλαῦτό δὲν ἔχω, γιὰτὶ εἶχε
τὰ μάτια τῆς ὀρθάνοικτα σὰν μ' εἶδε καὶ μ' ἐπῆρε.
Γὴν ἀγαπῶ, τὴν ἐκτιμῶ. Δὲν ἔχω ὑποψίας.

Καὶ πρὶν νὰ ἰδῶ χρειάζομαι ἀπόδειξιν νὰ ἔχω.

Νὰ ἀμφιβάλω, δὲν ἀρκεῖ ἀπόδειξιν γυρεύω,
καὶ σὰν πεισθῶ, τελείωσε, τὸν ἔρωτα τὸν διώγων
καὶ τότε δίχως ἔρωτα δὲν θάμαι καὶ ζηλιάρης!
Ι. Ἔτσι μ' ἀρέσει νὰ μιλήσῃ, γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ, αὐθέντα,
τώρα τὸ πόσον σ' ἀγαπῶ ἢ μπορῶ νὰ σ' ἀποδείξω
καὶ μέσ' ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ν' ἀνοίξω τὴν καρδιά μου.
Λοιπὸν, ἰδοὺ ἡ γνώμη μου... χωρὶς καιρὸν νὰ χάνω...
Ἄλλ' ὅσον δι' ἀπόδειξιν, καμμιὰ, καμμιὰ δὲν ἔχω...
Νὰ βλέπῃς τὴν γυναῖκά σου κ' ὅταν μαζὴ τῆς εἶνε
ὁ Κάσσιος τὸ μάτι σου ἀπάνω τῆς νὰ τῶχῃς.
Προσεκτικὰ νὰ τὴν κοιτᾷς χωρὶς νὰ δείχνῃς ζήλεια,
μὲ ἡσυχίαν, φρόνιμα, πλὴν μὲ μεγάλη ἔννοια!
Γιὰτὶ δὲν θέλω νὰ ἰδῶ μιὰ μέρο ν' ἀπατήσουν
ἓνα γενναῖον κ' ἔντιμον αὐθέντην σὰν καὶ σένα!
Ἔχε τὰ μάτια τέσσερα! Κ' ἐγὼ καλὰ γνωρίζω
αὐτὴν τὴν Βενετοϊάνικη τὴν ράτσα! Ἡ γυναῖκα
ς' τὸν σύζυγόν τῆς φαίνεται πῶς πάντα ὑπαλοῦει
ἐνῶ πολλὰ καμώματα ἐρωτικὰ σκαρώνει
καὶ ὅλη τῆς ἡθικὴ στηρίζεται σὲ τοῦτο:
«Ἀμάρτανε κ' ἀπόκρυπτε!»

Ο.

Νομίζεις;

Ι.

ὑποθέτω

πῶς ἔχεις καὶ ἀπόδειξιν βεβαίαν εἰς τὸ χέρι.
Γιὰ σένα δὲν ἀπάτησε τὸν ἴδω τῆς πατέρα;
Καὶ ὅταν τάχατ' ἔκαμε πᾶς νὰ σὲ ἰδῆ φοδᾶται
δὲν εἶνε ἀλήθεια πῶς συχνὰ κρυφὰ κρυφὰ σ' ἐθώρει;
Ο. Ἦ' ὁμολογῶ εἶνε σωστό!

Ι.

Μάθε, λοιπὸν, μιὰ κόρη
ποῦ εἶνε ἐπιτήδεια τέτοιαις δουλειαῖς νὰ φτιάγῃ
— παρακαλῶ δὲς προσοχὴν εἰς τὸν συλλογισμὸν μου—
Μιὰ κόρη ποῦ κατώρθωσε νὰ κρύψῃ τὴν καρδιά τῆς
γιὰ ν' ἀπατήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν γέρω τῆς πατέρα,
μιὰ κόρη, λέγω... Μὰ θαρρῶ, πῶς εἶμαι τιποτέλιος
συγχώρα με, αὐθέντα μου, καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ λέγω
ἀπ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴν ποῦ τρέφω δι' ἐσένα!

Ο. Ἀπ' ἐναντίας, πάντοτε εὐγνώμων θὰ σοῦ εἶμαι.

Ι. Μὰ βλέπω, πῶς σ' ἐτάραξα.

Ο.

Ἐμένα; Μπα! Καθόλου!

Ι.

Ἄ! μοῦ ἐφάνη!... Μὰ, θαρρῶ, πολὺ πῶς ἐταράχθης.
Ἐγὼ τὰ λέγω ὅλ' αὐτὰ ἀπ' τὴν πολλὴν μου ἀγάπη...
Ἄλλως τε, περισσότερο τοῦ δέοντος δὲν τρέχει
νὰ βασανίζεσαι καὶ σί... Μεθ' ὅσα καὶ ἂν εἶπα,
ἂν τύχη καὶ συνέλαβες καμμιὰν ὑποψίαν
ἀπόβαλέ τὴν ἴσ' τῆ στιγμῆ, γιὰτὶ χωρὶς νὰ θέλω
εἰς ὅ,τι πῶ ἀλλοιώτικη τοῦ δικῆ σημασίαν.
Ἦστερα, καὶ ὁ Κάσσιος μὲ ἀγαπᾷ σὰν φίλος.
Καὶ εἶνε φίλος πράγματι. Μὰ βλέπω ἐταράχθης.
Ο. Ὅχι! Καθόλου! Πάντοτε πιστὴν τὴν Δουσαϊμόναν.
κ' ἐνάρετον τὴν θεωρῶ!

Ι.

ὦ! εἶθε σ' τὸ πλευρὸ τῆς
νάσαι γιὰ πάντα ἡσυχος.

Ο.

Ἡ φύσις ἐν τοσοῦτω

καμμιὰ φορὰ τὸν ἔρωτον τῆς μπορεῖ νὰ τὸν ἀλλάξῃ.
Ι. Μὰ τὸν Θεόν! Καμμιὰ φορὰ κ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ!
Καὶ γὰρ νὰ πῶ τὴν γνώμην μου ἐλεύθερα, σαῦ λέγω
πῶς μία κόρη ν' ἀρνηθῆ τόσοις γαμπροῦς σπουδαίους
ποῦ ἤθελ' ὁ πατέρας τῆς, γαμπροῦς τῆς τάξεώς τῆς,
καὶ πρὸ παντὸς τοῦ τόπου τῆς, αὐτὴ ἀποδεικνύει
ὀρέξεις καὶ αἰσθήματα παράξενα κ' ἀχρεῖα!
— Σημείωσε πῶς δὲν μιλῶ διὰ τὴν Δουσαϊμόναν! —
Συγχώρησέ με, μὰ μπορεῖ νὰ ἔλθῃ καμμιὰ μέρο,
ὅταν ἡ κρίσις ἢ ψυχρὰ τὸν ἔρωτά τῆς διώξῃ,
ποῦ μὲ τοὺς συντοπίτας τῆς καὶ σένα νὰ συγκρίνῃ...
Ο. Καλὰ. Ἀρκεῖ... Ἐάν ἰδῆς ἀκόμη τίποτ' ἄλλο,
ἔλα καὶ πέ μου τὸ εὐθύς. Ὄρα καλὴ σου!

Ι.

Χαῖρε! (ἐξέρχεται)

Ο.

(μόνος) Καταραμένη ἡ στιγμὴ ποῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦ τῆς
νὰ μ' ἀγαπήσῃ σὰν τρελλή! ὦ διατὶ τὴν πῆρα!
ὦ! εἶμαι ὑπερβέβαιος, ὁ τίμιος ἐκεῖνος
πῶς ἔξερει περισσότερο ἀπὸ αὐτὰ ποῦ λέγει!

Ν. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ